

27.11.2018

2ο Workshop στα πλαίσια της συνεργασίας μεταξύ της Helmholtz Association, του Γερμανικού Κέντρου Έρευνας Καρκίνου (DKFZ), του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) και της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) για την πρόοδο της λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Κέντρου Έρευνας Καρκίνου στη Αθήνα (ACCC)

Με επιτυχία διεξήχθη το διήμερο 8 και 9 Νοεμβρίου 2018 στη Χαϊδελβέργη το 2ο Workshop στα πλαίσια της συνεργασίας μεταξύ της Helmholtz Association, του Γερμανικού Κέντρου Έρευνας Καρκίνου (DKFZ), του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) και της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) για την πρόοδο της λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Κέντρου Έρευνας Καρκίνου στη Αθήνα (ACCC). Το ACCC τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας και αποτελεί μια πρωτοβουλία του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το DKFZ και την Helmholtz Association, τον μεγαλύτερο ερευνητικό οργανισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με στόχο την ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας για τον καρκίνο και τη βελτίωση της ζωής ασθενών που πάσχουν από πολυπαραγοντικές, ετερογενείς ασθένειες.

Στο Workshop συμμετείχαν 35 ερευνητές από το DKFZ, το National Center for Tumor Diseases (NCT) της Χαϊδελβέργης, το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Νοσοκομείο «Αλεξάνδρα», το Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γεώργιος Γεννηματάς» και το Νοσοκομείο Παιδών „Η Αγία Σοφία”.

Συνολικά δόθηκαν 24 ομιλίες στις οποίες παρουσιάστηκαν η πορεία της έρευνας που έχει διεξαχθεί μέχρι σήμερα, καθώς και τα πρώτα αποτελέσματα για κάθε μία από τις δραστηριότητες του ACCC που αποφασίστηκαν τον Ιούνιο του 2017, καθώς και τα μελλοντικά σχέδια.

Πιο συγκεκριμένα:

Από την ομάδα ιατρικής πληροφορικής και μεταφραστικής ογκολογίας, ο Καθηγητής F. Ückert και η υπότροφος I. Μπινενμπάουμ παρουσίασαν την ηλεκτρονική πλατφόρμα που αναπτύσσεται και θα παραχωρηθεί στο ACCC για την καταχώρηση κλινικών δεδομένων ασθενών, δεδομένων από απεικονιστικές διαγνωστικές μεθόδους, καθώς και δεδομένων από ομικές αναλύσεις, όπως η αλληλούχιση DNA. Η πλατφόρμα θα αποτελέσει τη βάση για την αποθήκευση, την ενοποίηση και την ανάλυση των συλλεγόμενων στοιχείων και θα ενισχύσει την προσπάθεια δημιουργίας ενός εθνικού μητρώου ογκολογικών δεδομένων.

Σχετικά με τον καρκίνο του παχέος εντέρου, από τον Καθηγητή Wiemann, τους ερευνητές του ΕΙΕ Δρ. Α. Πίντζα και Δρ. Β. Ζουμπουρλή, καθώς και τον υπότροφο Δρ. Σπ. Τσικαλάκη αναπτύχθηκαν τα πλάνα για την μελέτη των KRAS/BRAF mutant καρκίνων παχέος εντέρου με σκοπό την ανεύρεση νέων θεραπευτικών στόχων, αλλά και την μελλοντική ανάπτυξη νέων προκλινικών πρωτοκόλλων (Patientderivedxenografts, Organoidse.t.c.) με σκοπό την πραγματοποίηση νέων εξατομικευμένων θεραπευτικών προσεγγίσεων. Για την μελέτη των KRAS/BRAF μεταλλαγμένων όγκων παχέος εντέρου, έχει συλλεχθεί γενετικό υλικό από τριάντα (30) δείγματα όγκων από τον ελληνικό πληθυσμό γνωστών κλινικοπαθολογικών δεδομένων - με την έγγραφη συγκατάθεση των ασθενών- τα οποία και θα σταλούν το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα στη Χαϊδελβέργη με σκοπό την επεξεργασία των όγκων με μεθόδους αλληλούχισης νέας γενιάς (next generation sequencing, genomicand RNA seqanalysis). Η επακόλουθη ανάλυση των δεδομένων αυτών θα οδηγήσει στον προσδιορισμό του μοριακού υποβάθρου των καρκίνων παχέος εντέρου και την ανεύρεση νέων πιθανών θεραπευτικών στόχων. Παράλληλα, θα πραγματοποιηθούν προ-κλινικές μελέτες για την ανεύρεση νέων ανοσοθεραπευτικών προσεγγίσεων για KRAS mutant όγκους παχέος εντέρου για τους οποίους δεν υπάρχουν επαρκή στοχευμένα θεραπευτικά σχήματα.

Αναφορικά με το πολλαπλό μύελωμα συζητήθηκαν τα μελλοντικά πλάνα για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ DKFZ/NCT και Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών/Θεραπευτική Κλινική του Νοσοκομείου «Αλεξάνδρα». Σχεδιάζεται το ενοποίηση/τυποποίηση των πρωτοκόλλων που αφορούν την αξιολόγηση του κλινικού αποτελέσματος ύστερα από συγκεκριμένες θεραπείες και ειδικά για την αξιολόγηση των υπολειμμάτων της ασθένειας (Minimal Residual Disease, MRD) μετά από χημειοθεραπεία και μεταμόσχευση του μυελού των οστών. Ειδικά για το πολλαπλό μύελωμα συμφωνήθηκε να πραγματοποιηθεί μία ξεχωριστή συνάντηση στην Αθήνα.

Για τον παιδιατρικό καρκίνο μίλησαν ο Καθηγητής St. Pfister, ο Καθηγητής Α. Καπτάμης, καθώς και η υπότροφος Μ. Φιλιππίδου, οι οποίοι παρουσίασαν τη διεθνή κλινική μελέτη INFORM, που

στόχο έχει την ανάλυση και ανεύρεση στοχευμένων θεραπειών σε υποτροπιάζουσες μορφές παιδιατρικού καρκίνου, την επιτυχή επίσημη συμμετοχή της Ελλάδος σε αυτή καθώς και τους μελλοντικούς στόχους της συνεργασίας ACCC/DKFZ. Από τον Dr. D. Sturm παρουσιάστηκε η μελέτη της μοριακής ανάλυσης και ταυτοποίησης των πρωτοδιάγνωστων όγκων εγκεφάλου (MNP2), που αποτελεί ένα από τα επόμενα σημαντικά βήματα αυτής της συνεργασίας. Παράλληλα, προγραμματίστηκε σε συνεργασία με την ομάδα ιατρικής πληροφορικής και μεταφραστικής ογκολογίας του Καθηγητή F. Ückert να ξεκινήσει τον Δεκέμβριο η εγγραφή των κλινικών δεδομένων και των αποτελεσμάτων των omics των παιδιατρικών ασθενών στον ηλεκτρονικό φάκελο του ACCC.

Σχετικά με τις απεικονιστικές μεθόδους σε μικρά πειραματόζωα, η υπότροφος Δρ. Π. Κοράλλη από την ομάδα της Καθηγήτριας Dimitrakoulou-Strauss ανέπτυξε τις μελέτες που πρόκειται να γίνουν, εστιάζοντας στον καρκίνο του προστάτη, χρησιμοποιώντας μαγνητική τομογραφία (MRI), ποζιτρονική τομογραφία σε συνδυασμό με αξονική τομογραφία (PET-CT), καθώς και μελέτες με την αλληλεπίδραση των υπερήχων με βιολογικούς ιστούς αξιοποιώντας την φωτοακουστική τεχνική. Έχουν ήδη ξεκινήσει μελέτες για την αξιολόγηση νέων ραδιοφαρμάκων βασισμένα σε ανάλογα του PSMA (prostate specific membrane protein). Επίσης, σε συνεργασία με την ομάδα του Δρ. Β. Γρηγορίου από το ΕΙΕ, θα αναπτυχθούν νέα υδατοδιαλυτά νανοσωματίδια συζυγιακών πολυμερών τα οποία θα απορροφούν και θα εκπέμπουν στην φασματική περιοχή (NIR-II) πιο πέρα από τα κατώτατα όρια της υπέρυθρης ακτινοβολίας (>1000nm) με μεγάλη κβαντική απόδοση για εφαρμογές στη βιοαπεικόνιση (μέσω των τεχνικών του φθορισμού και της φωτοακουστικής) και τη θεραπεία καρκινικών όγκων (φωτοθερμικές και φωτοδυναμικές τεχνικές). Ακόμη, θα γίνει αξιολόγηση του θεραπευτικού αποτελέσματος έπειτα από ανοσοθεραπεία μέσω απεικονιστικών μεθόδων.

Τέλος, συζητήθηκαν τα επόμενα βήματα για την πορεία και την υλοποίηση του κέντρου στην Αθήνα με τους διευθυντές του DKFZ, Καθηγητή M. Baumann και Καθηγητή J. Puchta, τον Πρόεδρο του ΕΙΕ Δρ. Β. Γρηγορίου, τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Βιολογίας, Φαρμακευτικής Χημείας και Βιοτεχνολογίας Δρ. Α. Πίντζα, τον Καθηγητή Α. Καπτάμη και τη συντονίστρια της συνεργασίας Καθηγήτρια Α. Dimitrakoulou-Strauss.